

I

(Leģislatīvi akti)

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2011/88/ES

(2011. gada 16. novembris),

ar ko Direktīvu 97/68/EK groza attiecībā uz noteikumiem par motoriem, ko laiž tirgū saskaņā ar elastīguma sistēmu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 97/68/EK (1997. gada 16. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pasākumiem pret gāzveida un daļiņveida piesārņotāju emisiju no iekšdedzes motoriem, ko uzstāda visurgājējai tehnikai ⁽³⁾, attiecas uz izplūdes gāzu emisiju un gaisa piesārņotāju emisiju robežvērtībām no motoriem, kas uzstādīti visurgājējai tehnikai, un sekmē cilvēku veselības un vides aizsardzību. Direktīvā 97/68/EK bija paredzēts, ka spēkā esošās emisijas robežvērtības, kas saskaņā ar IIIA posma prasībām jāievēro lielākās daļas kompresijaizdedzes motoru tipa apstiprinājumā, IIIB posmā jāaizstāj ar stingrākām prasībām. Minētās robežvērtības stāsies spēkā 2010. gada 1. janvārī attiecībā uz minēto motoru tipa apstiprinājumu un 2011. gada 1. janvārī attiecībā uz laišanu tirgū.

⁽¹⁾ OV C 48, 15.2.2011., 134. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2011. gada 25. oktobra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2011. gada 8. novembra lēmums.

⁽³⁾ OV L 59, 27.2.1998., 1. lpp.

(2) Saskaņā ar prasībām, kas noteiktas 2. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/26/EK (2004. gada 21. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 97/68/EK ⁽⁴⁾, Komisija patlaban gatavojas pārskatīt Direktīvu 97/68/EK. Lai nodrošinātu to, ka pārskatītā direktīva atbilst Savienības standartiem attiecībā uz labu gaisa kvalitāti, un ņemot vērā pieredzi, zinātniskās atziņas un pieejamās tehnoloģijas, Komisijai, veicot plānoto Direktīvas 97/68/EK pārskatīšanu un vadoties pēc ietekmes novērtējuma, būtu jāapsver:

— jauna emisijas robežvērtību posma, proti, V posma, izveide, kuram atkarībā no tehniskās iespējamības būtu jāpamatojas uz Euro VI standartu prasībām lielas kravnesības transportlīdzekļiem,

— jaunu prasību ieviešana, lai gadījumos, kad tas tehniski ir iespējams, samazinātu cietās daļiņas, proti, daļiņu skaita robežvērtību, kas attiecināma uz visām kompresijaizdedzes dzinēju kategorijām, lai efektīvi samazinātu īpaši sīku daļiņu daudzumu,

— visaptverošas pieejas īstenošana, lai sekmētu emisiju samazināšanas normu izstrādi un ekspluatācijā esošā visurgājējās tehnikas parka pēcapstrādes sistēmu modernizāciju, ņemot vērā ANO Eiropas Ekonomikas komisijas aizgādībā patlaban notiekošās diskusijas par saskaņotām prasībām attiecībā uz modernizētām emisijas kontroles ierīcēm; ar šādu pieeju būtu jāatbalsta dalībvalstu centieni uzlabot gaisa kvalitāti un sekmēt darba ņēmēju aizsardzību,

— tādas metodes ieviešana, kas paredzēta pārvietojamas visurgājējās tehnikas un transportlīdzekļu periodiskai pārbaudei, jo īpaši – lai pārliecinātos, vai to emisiju apjoms atbilst reģistrācijas laikā sniegtajiem rādītājiem,

⁽⁴⁾ OV L 146, 30.4.2004., 1. lpp.

- iespēja atļaut, ievērojot noteiktus nosacījumus, IIIA posma prasībām neatbilstošus aizstājēmotorus drezinām un lokomotīvēm,
- iespēja saskaņot konkrētus dzelzceļam piemērojamus emisiju standartus ar attiecīgajiem starptautiska līmeņa standartiem, lai nodrošinātu tādu cenas ziņā pieņemamu motoru pieejamību, kuri atbilst noteiktajām emisiju robežvērtībām.
- (3) Pāreja uz IIIB posmu saistīta ar pakāpenisku tehnoloģijas nomaiņu, kam nepieciešamas ievērojamas īstenošanas izmaksas, lai pārveidotu motoru konstrukciju un izstrādātu sarežģītus tehniskus risinājumus. Tomēr pašreizējās globālās finanšu un ekonomikas krīzes vai jebkādu ar konjunktūru saistītu ekonomikas svārstību ietekmē nevajadzētu pazemināt vides standartus. Šī Direktīvas 97/68/EK pārskatīšana būtu jāuzskata par izņēmuma gadījumu. Turklāt ieguldījumi videi draudzīgās tehnoloģijās ir svarīgi, lai veicinātu izaugsmi, darba vietu radīšanu un veselības nodrošināšanu nākotnē.
- (4) Ar Direktīvu 97/68/EK izveido elastīguma sistēmu, lai ļautu iekārtu ražotājiem laikā starp diviem emisijas posmiem iepirkt noteiktu daudzumu motoru, kas neatbilst spēkā esošajām emisijas robežvērtībām, bet ir apstiprināti saskaņā ar iepriekšējā posma emisijas robežvērtību prasībām.
- (5) Direktīvas 2004/26/EK 2. panta b) punktā ir paredzēta iespēja izvērtēt papildu elastīguma tiesību nepieciešamību.
- (6) To motoru maksimālais skaits, kurus izmanto lietojumiem, kas nav drezīnu, lokomotīvu un iekšējo ūdensceļu kuģu piedziņa, un kurus laiž tirgū saskaņā ar elastīguma sistēmu, IIIB posmā būtu jāpalielina no 20 % līdz 37,5 % no konkrētās kategorijas motoru gada apjoma, ko iekārtu ražotājs laiž tirgū. Būtu jāparedz arī izvēles iespēja laist tirgū noteiktu skaitu motoru saskaņā ar elastīguma sistēmu. Šis noteiktais motoru skaits arī būtu jāpārskata, un tam nevajadzētu pārsniegt Direktīvas 97/68/EK XIII pielikuma 1.2.2. punktā minētos maksimālos daudzumus.
- (7) Būtu jāpieņem attiecīgi noteikumi, lai paplašinātu elastīguma sistēmas darbības jomu, stingri ierobežotā laika posmā attiecinot to arī uz motoriem, kas paredzēti lokomotīvu piedziņai.
- (8) Gaisa kvalitātes uzlabošana ir svarīgs Savienības mērķis, ko tiecas sasniegt ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/50/EK (2008. gada 21. maijs) par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai⁽¹⁾. Lai sasniegtu šo mērķi, ir svarīgi samazināt emisijas to rašanās vietā, tostarp samazināt emisijas visurgājējas tehnikas nozarē.
- (9) Uzņēmumiem, kas strādā ar mehānismiem, uz kuriem attiecas šīs direktīvas darbības joma, vajadzētu gūt labumu no Eiropas finansiālā atbalsta programmām vai jebkādām citām atbilstošām atbalsta programmām dalībvalstīs. Šādas atbalsta programmas būtu jāparedz, lai atbalstītu visaugstāko emisijas standartu agrīnu ieviešanu.
- (10) Direktīvā 97/68/EK attiecībā uz aizstājēmotoriem ir paredzēts atbrīvojums, ko nepiemēro drezinām un lokomotīvēm. Tomēr, ņemot vērā svara un izmēru ierobežojumus, ir jāparedz ierobežots atbrīvojums arī attiecībā uz aizstājēmotoriem, kurus izmanto drezinām un lokomotīvēm.
- (11) Šajā direktīvā paredzētie pasākumi atspoguļo pagaidu grūtības, ar kurām saskaras ražošanas nozare, un ar tiem neparedz pastāvīgus pielāgojumus, tādēļ šie pasākumi būtu jāpieņem vienīgi IIIB posma laikā vai trīs gadus, ja nav turpmāka posma.
- (12) Ņemot vērā Apvienotās Karalistes dzelzceļa tīkla īpašo infrastruktūru, kuru raksturo atšķirīgs sliežu platums un līdz ar to arī atšķirīgi svara un izmēru ierobežojumi, un kurai tāpēc ir vajadzīgs ilgāks periods, lai pielāgotos jaunajām emisiju robežvērtībām, ir lietderīgi paredzēt lielāku elastību šajā konkrētajā tirgū saistībā ar motoriem, kurus paredzēts izmantot lokomotīvēm.
- (13) Tādēļ atbilstīgi būtu jāgroza Direktīva 97/68/EK,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Grozījumi Direktīvā 97/68/EK

Direktīvu 97/68/EK groza šādi:

1) direktīvas 4. panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

“6. Kompresijas aizdedzes motorus, kas nav paredzēti drezīnu un iekšējo ūdensceļu kuģu piedziņai, drīkst laist tirgū, izmantojot elastīguma sistēmu saskaņā ar procedūru, kura minēta XIII pielikumā un papildina 1. līdz 5. punktu.”;

⁽¹⁾ OV L 152, 11.6.2008., 1. lpp.

2) direktīvas 10. pantu groza šādi:

a) svītrot 1.a punkta otro daļu;

b) iekļauj šādus punktus:

“1.b Atkāpjoties no 9. panta 3.g, 3.i un 4.a punkta, dalībvalstis var atļaut laist tirgū šādus motorus, kas paredzēti drezinām un lokomotīvēm:

a) aizstājēmotorus, kas atbilst IIIA posma robežvērtībām, ja ar tiem jāaizstāj tādi drezīnu un lokomotīvu motori, kas:

i) neatbilst IIIA posma standartam; vai

ii) atbilst IIIA posma standartam, bet neatbilst IIIB posma standartam;

b) aizstājēmotorus, kuri neatbilst IIIA posma robežvērtībām, ja ar tiem jāaizstāj drezīnu un lokomotīvu motori, kuriem nav piedziņas vadības un kuri nespēj neatkarīgi sākt kustību, ja vien šādi aizstājēmotori atbilst standartam, kas nav zemāks par to standartu, kuram atbilst motori, ar kuriem aprīkotas tāda paša veida pašreizējās drezīnas.

Saskaņā ar šo punktu atļauju var piešķirt tikai gadījumos, ja dalībvalsts apstiprinātāja iestāde ir pārliecinājusies, ka tāda aizstājēja izmantošana, kurš atbilst jaunākā piemērojamā emisijas posma prasībām attiecībā uz konkrēto drezīnu vai lokomotīvi, radīs būtiskas tehniskas grūtības.

1.c Motoriem, ko laiž tirgū saskaņā ar 1.a vai 1.b punktu, piestiprina marķējumu ar tekstu “AIZSTĀJĒJMOTORS” un norāda attiecīgās atkāpes unikālo atsauci.

1.d Komisija novērtē ietekmi uz vidi un iespējamās tehniskās grūtības, kas var rasties, nodrošinot atbilstību 1.b punktam. Pamatojoties uz šo novērtējumu, Komisija līdz 2016. gada 31. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā pārskatīts 1.b punkts, un nepieciešamības gadījumā ziņojumam pievieno likumdošanas priekšlikumu, kurā norāda minētā punkta piemērošanas beigu datumu.”;

c) panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. Dalībvalstis atļauj I pielikuma 1. iedaļas A punkta i), ii) un v) apakšpunktā definētos motorus laist tirgū saskaņā ar elastīguma sistēmu atbilstīgi XIII pielikumā izklāstītajiem noteikumiem.”;

3) direktīvas XIII pielikumu groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumu.

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2012. gada 24. novembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekaļējoties dara zināmu Komisijai minēto aktu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos aktus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsaucē.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2011. gada 16. novembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
W. SZCZUKA

PIELIKUMS

Direktīvas XIII pielikuma 1. iedaļu aizstāj ar šādu:

“1. PAMATIEKĀRTU RAŽOTĀJA (OEM) RĪCĪBA

1.1. OEM, kas vēlas izmantot elastīguma sistēmu, izņemot attiecībā uz motoriem, kurus izmanto lokomotīvu un drezīnu piedziņai, apstiprinātājai iestādei prasa atļaut OEM motoru ražotājiem laist tirgū motorus, kuri paredzēti OEM ekskluzīvai lietošanai. To motoru skaits, kuri neatbilst spēkā esošajām emisijas robežvērtībām, bet ir apstiprināti attiecībā uz iepriekšējo emisijas robežvērtību piemērošanas posmu, nepārsniedz 1.1.1. un 1.1.2. punktā paredzētās robežvērtības.

1.1.1. Motoru skaits, ko laiž tirgū saskaņā ar elastīguma sistēmu, katrā motoru kategorijā nepārsniedz 20 % no minētās kategorijas motoru gada apjoma, ko iekārtu ražotājs laiž tirgū (aprēķina kā pēdējo piecu gadu pārdošanas apjoma vidējo rādītāju Savienības tirgū). Ja OEM iekārtas Savienības tirgū ir laidis mazāk nekā piecus gadus, tad vidējo rādītāju aprēķina, pamatojoties uz faktisko laika posmu, kurā OEM iekārtas ir laidis Savienības tirgū.

1.1.2. Neobligāta alternatīva 1.1.1. punktam ir tāda, ka OEM savu motoru ražotāju vārdā var pieprasīt atļauju noteiktu skaitu motoru laist tirgū OEM ekskluzīvai lietošanai, izņemot motorus, kas paredzēti lokomotīvu un drezīnu piedziņai. Motoru skaits katrā no motoru kategorijām nepārsniedz šādus rādītājus:

Motoru kategorija P (kW)	Motoru skaits
$19 \leq P < 37$	200
$37 \leq P < 75$	150
$75 \leq P < 130$	100
$130 \leq P \leq 560$	50

1.2. IIIB posmā, bet ne ilgāk kā trīs gadus no šā posma sākuma, OEM, kas vēlas izmantot elastīguma sistēmu, jebkurai apstiprinātājai iestādei prasa atļaut OEM motoru ražotājiem laist tirgū motorus, kas paredzēti tikai OEM ekskluzīvai lietošanai, izņemot motorus, kas paredzēti lokomotīvu un drezīnu piedziņai. To motoru skaits, kuri neatbilst pašreizējām emisijas robežvērtībām, bet ir apstiprināti attiecībā uz iepriekšējo emisijas robežvērtību piemērošanas posmu, nepārsniedz 1.2.1. un 1.2.2. punktā paredzētās robežvērtības.

1.2.1. Motoru skaits, ko laiž tirgū saskaņā ar elastīguma sistēmu, katrā motoru kategorijā nepārsniedz 37,5 % no minētās kategorijas motoru gada apjoma, ko iekārtu ražotājs laiž tirgū (aprēķina kā pēdējo piecu gadu pārdošanas apjoma vidējo rādītāju Savienības tirgū). Ja OEM iekārtas Savienības tirgū ir laidis mazāk nekā piecus gadus, tad vidējo rādītāju aprēķina, pamatojoties uz faktisko laika posmu, kurā OEM iekārtas ir laidis Savienības tirgū.

1.2.2. Alternatīva iespēja 1.2.1. punktā minētajai ir tāda, ka OEM var lūgt, lai viņa motoru ražotājiem tiktu dota atļauja laist tirgū noteiktu motoru skaitu OEM ekskluzīvai lietošanai. Motoru skaits katrā no motoru kategorijām nepārsniedz šādus rādītājus:

Motora kategorija P (kW)	Motoru skaits
$37 \leq P < 56$	200
$56 \leq P < 75$	175
$75 \leq P < 130$	250
$130 \leq P \leq 560$	125

- 1.3. Attiecībā uz motoriem, kas paredzēti lokomotīvu piedziņai, IIIB posma laikā, bet ne ilgāk kā trīs gadus no šā posma sākuma, OEM var lūgt, lai viņa motoru ražotājiem tiktu dota atļauja laist tirgū ne vairāk kā 16 motorus OEM ekskluzīvai lietošanai. OEM var arī lūgt, lai viņa motoru ražotājiem tiktu atļauts laist tirgū ne vairāk kā 10 papildu motorus, kuru nominālā jauda ir lielāka nekā 1 800 kW un kurus paredzēts uzstādīt lokomotīvēs, kas piemērotas izmantošanai tikai Apvienotās Karalistes dzelzceļa tīklā. Šo prasību attiecībā uz lokomotīvēm uzskata par izpildītu tikai tad, ja tām ir vai tiks izdots drošības sertifikāts ekspluatācijai Apvienotās Karalistes dzelzceļa tīklā.

Šādu atļauju piešķir tikai tad, ja ir tehnisks pamatojums nespējai nodrošināt atbilstību IIIB posma emisijas robežvērtībām.

- 1.4. OEM pieteikumā apstiprinātājai iestādei iekļauj šādu informāciju:
- a) marķējuma paraugu, kas piestiprināms katrai visurgājējas tehnikas vienībai, kurai uzstādīts saskaņā ar elastīguma sistēmu tirgū laists motors. Marķējuma teksts ir šāds: "IEKĀRTAS NR. ... (iekārtu secībā) NO ... (kopējais iekārtu skaits attiecīgajā jaudas diapazonā) AR MOTORA NR. ... UN TIPĀ APSTIPRINĀJUMA (Direktīva 97/68/EK) NR. ...";
- b) motoram piestiprināma papildu marķējuma paraugu ar 2.2. punktā minēto tekstu.
- 1.5. OEM sniedz apstiprinātājai iestādei jebkuru informāciju saistībā ar elastīguma sistēmas īstenošanu, ko apstiprinātāja iestāde var pieprasīt lēmuma pieņemšanas nolūkā.
- 1.6. OEM sniedz jebkurai apstiprinātājai iestādei dalībvalstīs, kura to pieprasa, jebkuru informāciju, kuru apstiprinātāja iestāde pieprasa nolūkā apstiprināt, ka motori, attiecībā uz kuriem tiek apgalvots, ka tie ir laisti tirgū saskaņā ar elastīguma sistēmu, vai kuri ir marķēti kā motori, kas ir laisti tirgū saskaņā ar elastīguma sistēmu, patiešām ir laisti tirgū saskaņā ar elastīguma sistēmu vai attiecīgi marķēti."
-